



VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIUS

Kas yra vaiko teisių apsaugos kontrolierius?





Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus pareigos – didelė garbė ir atsakomybė. Mano darbas – ginti vaiko teises ir teisėtus interesus bei kontroliuoti ir užtikrinti, kad tai darytų visuomenė bei valstybė. Savo rankose laikote knygelę, kuri suteiks informacijos apie vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus veiklą ir paaiškins, kokiais atvejais galite į mane kreiptis.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė
Edita Žiobienė



Pirmoji šalis, įsteigusi vaiko teisių kontrolieriaus (Ombudsmeno) instituciją, buvo Norvegija (1981 m.). Šiandien tokios institucijos egzistuoja daugelyje pasaulio valstybių ir beveik visose Europos Sąjungos valstybėse.

Lietuvoje Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga buvo įsteigta 2000 metais. Kontrolierių į jo pareigas Seimo Pirmininko teikimu skiria Lietuvos Respublikos Seimas.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierius:

- tiria skundus dėl vaiko* teisių pažeidimo;
- stebi ir kontroliuoja, kaip valstybė ir visuomenė įgyvendina savo įsipareigojimus vaikams;
- teikia pasiūlymus, kaip gerinti vaiko teisių ir interesų apsaugą;
- informuoja visuomenę apie savo veiklą bei vaiko teisių apsaugos padėtį Lietuvoje.

* Vaikas – jaunesnis nei 18 m. asmuo.

Kas gali kreiptis į vaiko teisių
apsaugos kontrolierių?



Į vaiko teisių apsaugos kontrolierių
gali kreiptis:

- **vaikas**, manantis, jog kiti asmenys ar institucijos pažeidžia jo teises. Taip pat gali kreiptis **vaiko tėvai** ar kiti teisėti **vaiko atstovai** (pvz. globėjai);
- **bet kuris asmuo**, turintis informacijos apie galimą vaiko teisių pažeidimą ar norintis atkreipti vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus dėmesį į vaiko teisių apsaugos problemas Lietuvoje.

Dėl kokių asmenų galima
kreiptis į vaiko teisių apsaugos
kontrolierių?



Vaiko teisių apsaugos kontrolierius vertina vaiko teisių padėtį šalyje ir tiria skundus dėl:

- tėvų, globėjų ar kitų vaiko atstovų;
- darželių, mokyklų, socializacijos centrų, kitų vaiko priežiūros įstaigų (bei jose dirbančių auklėtojų ar mokytojų);
- globos namų, kitų socialinės globos įstaigų;
- ligoninių, kitų sveikatos priežiūros įstaigų;
- socialinių darbuotojų, vaiko teisių apsaugos specialistų, vietos valdžios įstaigų (savivaldybių, seniūnijų ir pan.);
- kitų institucijų, teikiančių viešąsias paslaugas, veiksmų ar neveikimo, kuriais gali būti pažeidžiamos vaiko teisės.

Kas gali būti skundžiama?
Kada pateikti skundą?



Kreipkitės į vaiko teisių apsaugos kontrolierių, jei asmenys, įstaigos savo veiksmais ar neveikimu **pažeidžia vaiko teises** ir jų elgesys nėra leistinas ar pateisinamas.

Pavyzdžiui:

- su vaiku susijusį sprendimą priėmė asmuo, kuris, vadovaujantis teisės aktais, tokių sprendimų priimti negali;
- su vaiku susijęs sprendimas buvo priimtas remiantis neteisinga, nepilna informacija, arba sprendimą priėmęs asmuo neišsiaiškino visų reikiamų aplinkybių, neišklausė vaiko nuomonės;
- su vaiku nepagrįstai elgėsi kitaip, nei su kitais vaikais tokioje pat situacijoje (vaikas buvo diskriminuojamas);
- vaikui nebuvo paaiškintos jo teisės ir pareigos;
- buvo priimtas nepagrįstas sprendimas, o vaikui nebuvo paaiškintos jo pasekmės, arba kur, kaip ir per kokį laiką galima apskųsti sprendimą, jei su juo nesutinka.

Pirmiausia, jei įmanoma, reikia kreiptis į institucijos, kurios sprendimas vaiko netenkina, vadovą ir bandyti spręsti ginčą. Pavyzdžiui, jei vaikui nepatiko mokytojo elgesys, reikia kreiptis į mokyklos direktorių (-ę) ir kartu bandyti rasti problemos sprendimą.

Jei nepavyksta rasti problemos sprendimo, galima kreiptis į vaiko teisių apsaugos kontrolierių.

Visuomet **skatiname kreiptis** į vaiko teisių apsaugos kontrolierių ir paprašyti patarimo, jei nesate tikri, kaip elgtis, pateikti skundą ar ne.

Kada vaiko teisių apsaugos
kontrolierius negali padėti?



Vaiko teisių apsaugos kontrolierius:

- nesprendžia šeimos konfliktų ar ginčų tarp vaiko ir jo draugų;
- netiria skundo, jei tas pats klausimas yra nagrinėjamas teisme, ar dėl jo jau yra priimtas teismo sprendimas;
- nevertina, ar pagrįsti ir teisėti prokurorų ar ikiteisminio tyrimo pareigūnų procesiniai sprendimai;
- netiria kai kurių institucijų veiklos (Prezidento, Seimo narių, Ministro Pirmininko, Vyriausybės, valstybės kontrolieriaus, Konstitucinio Teismo bei kitų teismų teisėjų, savivaldybių tarybų).

Kas turi būti nurodyta skunde?



Vaiko pateikiamam skundui ar prašymui **nėra jokių privalomų reikalavimų** – galima kreiptis raštu (parašyti laišką, elektroninį laišką) arba žodžiu (paskambinti telefonu ir pranešti, kas ir kaip pažeidžia arba gali pažeisti vaiko teises). Kuo daugiau informacijos pateikiama, tuo greičiau galima padėti.

Kiti asmenys (pilnamečiai) skunde turi nurodyti:

- savo vardą, pavardę, adresą, telefono numerį;
- skundžiamų asmenų vardus, pavardes, taip pat įstaigą, kurioje skundžiamas asmuo dirba;
- skundžiamą sprendimą arba apibūdinti skundžiamą veiką (laikas, aplinkybės ir kt.);
- ko prašo vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus;
- skundo surašymo datą.

Skundas ar prašymas turi būti **pasirašytas**.

Skundo tyrimo metu kontrolierius privalo neatskleisti, kas padavė skundą, jeigu to prašo skundą padavęs asmuo.

Kaip susisiekti su vaiko teisių apsaugos kontrolieriumi?

Nemokamas telefonas vaikams: 8 800 01230

Telefonu: 85 2107176

El.paštu: vaikams@lrs.lt

Faksu: 85 2657960

Adresu: Plačioji g. 10, 08310 Vilnius





vaikams.lrs.lt